

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4To/7/2018
Identifikačné číslo spisu:	9518100026
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9518100026.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci proti obžalovanému P. S. pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na verejnom zasadnutí konanom 25. septembra 2018 v Bratislave o odvolaní obžalovaného P. S. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 19. marca 2018, sp. zn. BB-3T/5/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného P. S. sa zamietá.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 19. marca 2018, sp. zn. BB-3T/5/2018, uznal obžalovaného P. S. vinným z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 28. 02. 2017 približne v čase o 13:42 h. v administratívnej budove Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne, Okresného dopravného inšpektorátu v Ilave, detašovaného pracoviska s miestom výkonu v Dubnici nad Váhom, ul. Jesenského č. 294, v kancelárii č. 111, v súvislosti s vykonávaní zmeny v evidencii motorových vozidiel na vozidle zn. Iveco, ev. č. J a nákladnom prívese evidenčné číslo J poskytol úplatok vo forme najmenej dvoch balíkov cukrovínek Haribo o hmotnosti jedného balíka 360 g v hodnote 1,09 Eur, teda celkovo v hodnote 2,18 Eur, npráp. R.L., nar. XX.XX.XXXX v W. A., trvale bytom W., F. č. XXX, služobne zaradenému ako referent Okresného dopravného inšpektorátu v Ilave, Okresného riaditeľstva PZ Trenčín s miestom výkonu služby Dubnica nad Váhom.

Za to Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému podľa § 333 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. peňažný trest 500,- Eur s tým, že podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený náhradný trest odňatia slobody na dva mesiace.

Ihneď po vyhlásení tohto rozsudku podal proti nemu obžalovaný P. S. odvolanie s tým, že v pochybnostiach má byť rozhodnuté v prospech páchatel'a. V dodatočne predložených dôvodoch obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu uvádza, že principiálne trvá na tom, že v danej veci nespáchal a ani nemal v mysle spáchať žiaden trestný čin. Nesúhlasí s názorom, že sa v prípade skutku jedná o prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Poukazuje na to, že u neho absentuje forma úmyselného zavinenia a nemal na spáchanie trestného činu žiaden motív. Medzi jeho konaním a činnosťou svedka R. ako verejného činiteľa nie je žiadna príčinná súvislosť, evidenčné úkony k motorovému vozidlu a príviesu realizoval na vecne a miestne príslušnom dopravnom inšpektoráte v bežný pracovný deň a počas stránkových hodín a o evidenčné úkony žiadal na predpísaných úradných žiadostiach, ktoré podpísal a ku ktorým doložil všetky zákonom vyžadované doklady a zaplatil správne poplatky vo výške stanovenej zákonom. V danej situácii pre neho ako občana bolo absolútne bez významu, ktorý z pracovníkov ODI Ilava (verejných činiteľov) by o jeho žiadosti rozhodol a vykonal evidenčný úkon, keďže vedel, že po splnení zákonom stanoveného postupu nie je možné rozhodnúť inak ako vykonaním daných evidenčných úkonov. Nebol tak ani uprednostnený pred inými stránkami ani mu nebol pri evidenčnom úkone poskytnutý žiaden iný benefit a evidenčný úkon bol vykonaný plne v súlade s požiadavkami platnej právnej úpravy.

Odvolateľ ďalej poukázal na to, že tak obžalovaný, ako aj svedok R. jednoznačne tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom potvrdili, že cukríky HARIBO nosí zo svojich ciest do Spolkovej republiky Nemecko, robí tak roky ako svoj zvyk a rozdáva ich svojim známym ako prejav priateľstva. Cukríky nedoniesol R. ako „verejnému činiteľovi“, ale ako známemu a cukríky nijako nesúviseli s jeho postavením verejného činiteľa, ani s evidenčnými úkonmi. Teda R. nikdy nežiadal ani osobne ani prostredníctvom nikoho iného žiaden úplatok, nikdy od neho nedostal ani si nenechal sľúbiť osobne ani prostredníctvom nikoho žiadny úplatok a výslovne uviedol, že v danej veci nešlo o žiaden úplatok, a to že dostal cukríky nemohlo a ani nemalo žiaden vplyv ani súvislosť s evidenčným úkonom, ktorý vykonal na základe žiadosti obžalovaného.

Ďalej tiež poukázal na zmysel a účel trestného konania a napadnutý rozsudok považuje za arbitrárny, kedy je absurdné a alibistické v kontexte spoločenských vzťahov v 21. storočí v demokratickom a právnom štáte posudzovať ako trestný čin situáciu, že obžalovaný zaplatí za bežný evidenčný úkon Dopravného inšpektorátu štátu správny poplatok 16,50 eur a pritom údajne poskytne úplatok - cukríky v hodnote 2,16 eur, hoci je zrejmé, že takýto úkon musí úrad urobiť.

Odvolateľ ďalej namietal, že nevidí žiadne logické, právne ani ekonomické odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu pre rozhodnutie o treste, kedy za takýto trestný čin, pri ktorom nezískal obžalovaný žiaden osobitný majetkový prospech mu Špecializovaný trestný súd uloží peňažný trest vo výške 500,- eur, čo je 229,35 násobok hodnoty údajného úplatku.

Pri absencii akéhokoľvek motívu a úmyslu spáchať trestný čin s prihliadnutím na zmysel a účel Trestného zákona a na všetky okolnosti konkrétneho prípadu nie je podľa obžalovaného možné jeho konanie kvalifikovať ako prečin podplácania a s ohľadom na všetky okolnosti je potrebné jednoznačne aplikovať základnú trestnoprávnu zásadu in dubio pro reo.

Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a obžalovaného podľa § 258 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, lebo skutok nie je trestný čin.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadril aj prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky tak, že napadnutý rozsudok je podrobne odôvodnený, nie je arbitrárny, pričom uznanie viny vychádzalo zo spoľahlivo zistených dôkazov vykonaných zákonným spôsobom. Poskytnuté veci samotným obžalovaným pre príslušníka PZ sú jednoznačne úplatkom, nie darom a boli poskytnuté v súvislosti s vykonávaním evidenčného úkonu na ODI, teda v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Spôsob a časová súvislosť odovzdania úplatku nevytvára žiadnu pochybnosť o vyššie uvedenom tvrdení. Zákon nešpecifikuje hodnotu úplatku a porovnávanie hodnoty úplatku s

výškou peňažného trestu, ktorý bol obžalovanému uložený, nemá oporu v Trestnom zákone. Závažnosť konania obžalovaného je zvýšená tým, že sa dopustil činu voči verejnému činiteľovi ako predstaviteľovi verejnej moci. Preto považuje rozsudok za zákonný, správny a spravodlivý a odvolanie obžalovaného za nedôvodné a nepresvedčivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako odvolací súd preskúmal na podklade uvedeného odvolania, ktoré podala oprávnená osoba včas, v súlade s § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal obžalovaný odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Po takto vykonanom prieskume, nezistiac pritom také odvolaním nevytýkané chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania v prospech obžalovaného P. S., dospel k záveru, že jeho odvolanie nie je dôvodné.

Úvodom treba k veci uviesť, že konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku netrpí žiadnymi podstatnými chybami, ktoré by bez ďalšieho odôvodňovali jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie. Napokon ani obžalovaný v tomto smere predchádzajúcemu konaniu nič nevytýka. V rámci takto riadne vedeného prvostupňového konania boli súčasne vykonané dôkazy v rozsahu nevyhnutnom pre spoľahlivé zistenie vyššie uvedeného skutku. Špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zároveň podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného, ktorá tvorí i základ jeho odvolania.

Odvolací súd sa s logickými a presvedčivými dôvodmi napadnutého rozsudku stotožnil, v podrobnostiach na ne odkazuje a konštatuje, že odvolacie námietky obžalovaného sú súhrnom jeho doterajších obhajobných námietok, s ktorými sa vysporiadal už aj súd prvého stupňa, preto nad rámec ďalej dodáva:

Predovšetkým nemožno súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že svojim konaním nenaplnil skutkovú podstatu úmyselného trestného činu a tiež, že chyba príčinná súvislosť medzi jeho konaním a konaním svedka T. R..

Je pravdou, že svedok T. R. bol - ako príslušník polície - v celom rozsahu oprávnený vykonať úkony, ktoré súviseli s vykonaním zmeny v evidencii motorových vozidiel - bez ohľadu na to, či by mu obžalovaný čokoľvek (okrem zákonom predpísaných náležitostí) poskytol. Napriek uvedenému mu obžalovaný spôsobom, ktorý vyplýva z obrazovo zvukového záznamu, ako aj výsluchu svedka Mgr. A. V. - odovzdal igelitovú tašku skutočne bez ďalšej komunikácie medzi ním a svedkom R. a obom „aktérom“ bolo jasné, že niet čo ďalej vysvetľovať. Došlo k tomu potajomky tak, aby si nikto iný nič nevšimol.

Najvyšší súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2014, sp. zn. 2To 12/2013 (uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov pod č. R 21/2015) v zmysle ktorého „Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo prijatí sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatel'a, ktorá vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák. Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vykonáva.“

Niet pochýb, že v danej veci išlo o obstarávanie vecí všeobecného záujmu tak, ako to má na mysli ustanovenie § 131 ods. 1 Tr. zák., ako aj ustálená judikatúra, kedy sa za obstarávanie vecí všeobecného záujmu považuje činnosť, ktorá súvisí s plnením úloh týkajúcich sa vecí všeobecného záujmu, teda nielen rozhodovanie orgánov štátnej moci a správy, ale aj iná činnosť v oblasti uspokojovania materiálnych, sociálnych, zdravotných, kultúrnych a iných potrieb občanov a právnických osôb.

Ustanovenie § 131 ods. 1 Tr. zák. definuje vec všeobecného záujmu ako záujem presahujúci rámec individuálnym práv a záujmov jednotlivca a takýto záujem je súčasne dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Príslušníci polície sú za výkon svojej právomoci odmeňovaní v rámci nárokov vyplývajúcich zo služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru a od subjektov či už správneho alebo trestného konania žiadne plnenia neprijímajú. Aj z vyššie citovaného judikátu (ako aj ďalších rozhodnutí či už špecializovaného alebo najvyššieho súdu) jednoznačne vyplýva, že pri tomto trestnom čine nemusí dôjsť k porušeniu povinností páchatel'a (teda príslušník polície nijako nemusí zvýhodniť podplácajúcu „stránku“), tiež sa nerozlišuje, kedy došlo k poskytnutiu neoprávnenej výhody (či pred vykonaním úkonu, alebo po ňom) a nie je dôležité ani to, aká bola hodnota poskytnutého plnenia.

Aj keď obžalovaný tvrdí, že cukríky nosí zo svojich ciest do Spolkovej republiky Nemecko a robí tak roky ako svoj zvyk a tieto rozdáva svojim známym ako prejav priateľstva, v danom prípade práve v spôsobe odovzdania igelitovej tašky, v ktorej sa nachádzali cukríky, nebolo nič priateľské. Špecializovaný trestný súd preto v napadnutom rozsudku správne konštatuje, že igelitová taška bola odovzdaná obžalovaným tak, že bola položená ku stolu príslušníka PZ, ktorý mal úkon vykonať tak, aby bola čo najmenej viditeľná, pričom svedok R. ju ešte posunul do priestoru čo najmenej viditeľnosti pre toho, kto by do jeho kancelárie prišiel. Tento „priateľský dar“ bol prevzatý a bezprostredne svedok R. začal vykonávať evidenčný úkon. Ide skôr o istým spôsobom „poistenie si bezproblémového priebehu úkonu“ a je zjorné, že odovzdanie uvedenej veci malo jednoznačný súvis s vykonaním požadovaného úkonu.

Takto preukázané konanie naplňa všetky znaky skutkovej podstaty prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., keďže odvolateľ referentovi Okresného dopravného inšpektorátu - príslušníkovi polície - v súvislosti s vykonávaním zmeny v evidencii motorových vozidiel v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo poskytol úplatok a taký čin spáchal voči verejnemu činiteľovi.

Konanie obžalovaného má všetky znaky uvedeného prečinu a nič na tom nemení ani skutočnosť, že obžalovaný tvrdí opak. Rovnako nemôže byť relevantné tvrdenie obžalovaného, že je absurdné a alibistické v kontexte spoločenských vzťahov v 21. storočí v demokratickom a právnom štáte posudzovať ako trestný čin situáciu, že obžalovaný zaplatí za bežný evidenčný úkon správny poplatok a pri tom poskytne (údajne) úplatok - cukríky v hodnote 2,16 Eur. Takáto bagatelizácia závažnosti skutku s poukazom na isté „slušnosti“ je práve v spoločnosti nežiadúca. Ako už bolo uvedené, ak by dochádzalo k akceptácii tohto negatívneho konania, mohlo by to mať nežiadúce dôsledky na spoločenské vnímanie korupčných trestných činov.

Pokiaľ ide o výrok o treste, voči ktorému obžalovaný uplatnil výhradu, že nevidí žiadne logické, právne ani ekonomické odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa pre rozhodnutie o treste, kedy za takýto „trestný in“, pri ktorom nezískal obžalovaný žiaden osobitný majetkový prospech mu bol uložený peňažný trest vo výške 229,35-násobku hodnoty údajného úplatku, najvyšší súd uvádza, že uložený peňažný trest je náležité - v súlade so zákonnými kritériami uvedenými v § 34 Tr. zák. - individualizovaný, pričom v podrobnostiach odkazuje na dôvody napadnutého rozsudku, ktoré si aj v tejto časti plne osvojil. Pre úplnosť len dodáva, že pri prečine podplácania sa dosiahnutie majetkového prospechu nevyžaduje.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že odvolanie obžalovaného P. S. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.